

МӘРТӨК АУДАНДЫҚ БІЛІМ БӨЛІМІ
«НҰР-АЙ БӨБЕК» ЖШС БАЛАБАҚШАСЫ

«БЕКІТЕМІН»
Мәртөк аудандық білім бөлімінің
бұйрығы
«28» май 2020 ж
№ 275 Т1

БАҒДАРЛАМА
«Көңілді тамшылар»

2020 оқу жылы

«Көңілді тамшылар» атты бағдарламасына

ПІКІР

Мектеп жасына дейінгі балалардың шығармашылық дарындылығын және танымдық қабілеттерін еркін дамыту бағытында «Көңілді тамшылар» бағдарламасы құрылған.

Дәстүрден тыс сурет салудың ықпалы баланың тұлғалық дамуына, шығармашылық қабілетіне түрткі болып, ерекше ойлауға үйретеді. ТРИЗ элементтерімен бейнелеу міндеттерін орындау балалардың психологиялық жетістіктерін, яғни ойлау қабілетін, қиялы мен шығармашылығын, есте сақтауын, сондай-ақ еркіндік, батылдық және де көркемдік талғамын, эстетикалық мәдениетін дамытады.

Бағдарламаның ерекшелігі- балалардың бейнелеу материалдарын өздері таңдап, оларды өз қалауларына өзгертіп, жаңартып, үйлестіріп әрекет жасауы. Жас бүлдіршіндердің өздеріне ашқан жаңалықтарын қағаз бетіне әртүрлі құралдар мен әдістерді қолдана отырып, өз қалауларына бейне шығарып және нәтижелерін өз көздерімен көріп, қуаныш сезіміне кенелуге деген қызығушылығын арттыру және оларға мүмкіндік беру.

Бағдарламаның мақсатында балалардың жеке шығармашылық және көркем-эстетикалық құзіреттілігін қалыптастыру, дәстүрден тыс әдістермен бейнелеуге деген қызығушылықтарын ояту, баланың қиялын, шығармашылық қабілеттерін дамыту әртүрлі іс-әрекетте шығармашылық белсенділігін дамыту көзделген.

Күнделікті өмірден алған әсерлері психикалық процестеріне, есте сақтауына, қабылдауына, ойлауына, арнайы қабілеттілігінің дамуына ықпал етуін ескеріп, белгілі бір затқа немесе құбылысқа зейінін тұрақтандырып, бейненің сипатына қарай бейнелеу тәсілдерін тандай білуі ескерілген.

Балалардың ынта-ықыласын ескеріп, іс-әрекетінің түрлеріне қарай құрал-жабдықтармен қамтамасыз етуге, жұмысын өз қалауы бойынша таңдап, қызығушылықпен орындауға, дербестікке, өз бетімен шешім қабылдауға бағытталған.

Балабақшада балалардың шығармашылық құзіреттілігін «Көңілді тамшылар» атты бағдарлама арқылы жүзеге асыруға болады. Мектеп жасына дейінгі балаларға соның ішінде ересектер тобына арнап «Көңілді тамшылар» бағдарламасын енгізуге ұсыныс жасаймын.

Пікір беруші:

Мәртөк ауданы білім бөлімінің
МДҰ әдіскері М.А.Шауменова

«Көңілді тамшылар» атты бағдарламасына

Түсінік хат

Балалық шақ - бұл қиялдың екпінді қызмет кезеңі және осы қасиеттерді дамытуға арналған маңызды кезең. Бұл кезеңдегі баланың шығармашылық әлеуеті (шамасы) бейнелеу әрекеттерінде өз қиялынан әртүрлі ғажайып бейнелер жасауға деген ықыласынан көрінеді.

Балалардың осындай ынта-ықыластарын қолдау, шығармашылық дарындылығын және танымдық қабілеттерін еркін дамыту бағытында Р.Г. Казакова «Рисование с детьми дошкольного возраста» (нетрадиционные техники, сценарии, занятия, планирование) әдістемелік нұсқаулығына сүйене отырып, «Көңілді тамшылар» бағдарламасы толықтырылып құрастырылды.

Бағдарламаның өзектілігі: Дәстүрден тыс сурет салудың ықпалы баланың тұлғалық дамуына, шығармашылық қабілетіне түрткі болып, ерекше ойлауға үйретеді. ТРИЗ элементтерімен бейнелеу міндеттерін орындау балалардың психологиялық жетістіктерін, яғни ойлау қабілетін, қиялы мен шығармашылығын, есте сақтауын, өзінің күшіне сенімділік пен шығармашылық мүмкіндігін, сондай-ақ еркіндік, батылдық және де көркемдік талғамын, эстетикалық мәдениетін дамытады.

Бағдарламаның мақсаты: балалардың жеке шығармашылық, көркем-эстетикалық құзіреттілігін қалыптастыру; дәстүрден тыс әдістермен бейнелеуге деген қызығушылықтарын ояту; баланың қиялын, шығармашылық қабілеттерін дамыту.

Бағдарламаның міндеттері:

- балалардың шығармашылық әлеуетінің (шамасының) мүмкіншіліктерін дамыту;
- дәстүрден тыс құралдарды пайдалана отырып, шығармашылық талаптану мен эмоциялық қызығушылықтарын туғызу;
- қиялын, байқағыштығы мен әлемді бейнелі қабылдауын дамыту;

Бағдарлама Қазақстан Республикасының Мемлекеттік жалпыға міндетті білім беру стандарты «Біз мектепке барамыз» бағдарламасының талаптарына сай құрылып, ойын технологиясы арқылы берілген.

«Көңілді тамшылар» бағдарламасы мектепке дейінгі 5-6 жастағы ересектер тобының вариативтік бөлімінде аптасына 1 сағат оқу жүктемесіне сай құрылып, «Шығармашылық» білім беру саласына кіріктірілді. Барлық сағат саны-36, аптасына – 1 рет, ұйымдастырылған оқу іс- әрекетінің ұзақтығы 25-30 минут көлемінде берілген. Қолданылатын мерзімі 1 жылға жасалған.

Күтілетін нәтижелер:

Білу: Бейнелеу тәсілдерін дұрыс қолдана білу. Өзінің шығармашылық ойын еркін суреттей білуі.

Игеру: Дәстүрден тыс әдіс-тәсілдерді қолдана отырып, жеке көркем образды бейнелеуін игеру. Бейненің сипатына сәйкес техникалық тәсілдер мен бейнелеу құралдарын өздігінен таңдауы.

Меңгеру: Жұмысын өз қалауы бойынша таңдап, ынта-ықыласпен орындауды, дербес өз бетімен шешім қабылдауды меңгеру.

Тақырыптық жұмыс жоспары

№	Тақырыбы	Бағдарлама міндеттері	Сағат саны
Қыркүйек			
1	«Жүзім үзбесі»	Балалардың жеміс-жидектер туралы білімдерін пысықтау; жүзім үзбесін саусақ кескіндемесі арқылы бейнелеуді үйрету; бейнені басқа бөліктермен толықтыра білулерін жетілдіру; ұқыптылыққа баулу.	1
2	«Күнбағыс»	Дайын дөңгелектің айналасына жапырақтарды бастыру арқылы күнбағысты бейнелеуді үйрету; бейнені басқа бөліктермен толықтыра білулерін жетілдіру; ұқыптылыққа баулу.	1
3	«Күзгі жапырақтар»	Табиғи жапырақты сулы бояуға тегіс батырып алып, қағаз бетіне бастыра отырып ізін қалдыра білуді үйрету; күз мезгіліне сай бояу реңктеріне деген сезімталдығын арттыру; табиғи табиғи құралдармен ұқыпты жұмыс жасай отырып, табиғат әсемдігін бейнелей білуге баулу.	1
4	«Әдемі көбелек»	Түрлі-түсті бояуларға батырылған жапырақтарды бастыру арқылы көбелекті бейнелеуді үйрету; симметрияны сақтай білулерін дамыту; бастаған істерін аяғына дейін жеткізе білуге баулу.	1
Қазан			
5	«Кірпі»	Умаждалған қағазбен кірпіні бейнелеуді үйрету; бейнені қосымша бөліктермен толықтыруын жетілдіру арқылы жануардың айқындығын беруге машықтандыру.	1
6	«Күзгі кілем»	Табиғи жапырақтарды бастырып ізін қалдыру арқылы бейнелеу әдісін бекіту; қағаз бетін дұрыс пайдаланып, симметриялы орналастырып бейнелей білулерін жетілдіру; айналадағы әсемдікті дұрыс ұқыпты жеткізе білуге дағдыландыру.	1
7	«Балапан»	Балаларға үлпілдек балапанның бейнесін умаждалған қағаз ізімен бейнелеуді үйретуді жалғастыру; бейнені басқа бөліктермен толықтыра білулерін жетілдіру.	1

8	«Көкөністер»	Қажетті трафареттердің, баспалардың көмегімен көкөністердің өздеріне тән пішіндері мен ерекшеліктерін бере білуді үйрету; силуэт арқылы ыдысты қия білуін жетілдіру, бастаған істерін аяғына дейін жеткізе білуге баулу.	1
Қараша			
9	«Шалғындағы қояндар»	Әртүрлі қимыл-қозғалыстағы қояндарды сұқ саусақтың ұшымен бейнелеуді үйрету; бейнені мазмұнды ету үшін қосымша бөліктермен толықтыра білуге дағдыландыру; ұқыптылыққа тәрбиелеу.	1
10	«Таныс пішіндегі - жаңа бейне»	Өздеріне таныс затты бастырып алып, оны қосымша бөліктермен толықтыруға үйрету; балалардың шығармашылығын, қиялын, бейнені қабылдай білулерін дамыту; өз беттерінше бастаған істерін ұқыпты етіп аяғына дейін жеткізуге баулу.	1
11	«Тордағы өрмекші»	Балаларға қағазды умаждап алып, сосын жыртудың әдісін үйрету; қағаз қиындыларынан бейне құрастыра білулерін жетілдіру; бейнені қосымша бөліктермен толықтыра білуге дағдыландыру; ұқыптылыққа тәрбиелеу.	1
12	«Терезе алдындағы мысық»	Балаларға мазмұнды-бейнелі композиция құра білуді үйрету; киюдың түрлі тәсілдерін қолдана отырып, қажетті бейнелерді қиып шығара білуін жетілдіру (мысық – қағазды ортасынан бүктеу, пердені түзу, қиғаш, бұрыштарын дөңгеленте кию); пердені мөрмен (штамппен) әсемдей білуін дамыту; бастаған істерін аяғына дейін жеткізе білуге баулу.	1
Желтоқсан			
13	«Сия тамшысының ғажайыпқа айналуы»	Түрлі материалдармен және құралдармен қалаулары бойынша емін-еркін зерттеулер жасауға мүмкіндік беру; абстракты бейнелер алудың жаңа тәсілімен таныстыру, тушь тамшысын үрлеуді үйрете отырып, тамшы пішінін жандандыра білуін, яғни шығармашылық қиялдарын дамыту.	1
14	«Күзгі ағаш»	Балаларға ағашты аэрография (тушь тамшысын түтікшемен үрлеу) әдісі арқылы бейнелеуді үйрету; бейнені толықтыра білулерін жетілдіру; сюжетті композиция құрастыруға дағдыландыру.	1
15	«Сықырлы қарлар»	Қағаз бетіне майшаммен қар ұшқындарын бейнелеп алып, содан кейін қағаз бетін тұтастай қою көк түспен бояуды үйрету; нәтижесін көрсетіп, қуанышқа бөлету.	1
16	«Шетеннің	Шетеннің өзіне тән белгілері мен ерекшелігін бере білуде, саусақ кескіндемесі және бастырып із	

	бұтағы »	қалдыру әдістерін бекіту; түстерді қабылдауын, композиция құрастыру іскерліктерін жетілдіру.	1
Қаңтар			
17	«Әсем шырша»	Балаларды левкас әдісімен бейнелей білуге жаттықтыру; тіс пастасымен қар жауып тұрған даладағы шыршаларды бейнелеуді үйрету; қолдың қимылдау икемділігін нығайту; ұқыпты жұмыс жасауға дағдыландыру.	1
18	«Ғажайып қыс»	Жәй қарындаш пен сықпалы тіс пастасының көмегімен қысқы табиғат көрінісін (ағаштар, үй, шырша, аққала т.б.) бере білуге үйрету; шығармашылығын, бейнені қабылдай білулерін дамыту; ұқыптылыққа баулу.	1
19	«Аққала»	Балаларға ұсақтап жыртылған қағаздарды домалақтап, шеңберлердің ішіне желімдеу арқылы аққаланы бейнелеуді үйрету; қылқаламмен басқа бөліктерін аяқтап салуға машықтандыру; қысқы қонақты бейнелеуге ынталандыру.	1
20	«Пингвиндер мекені »	Балалардың Антарктика туралы түсініктерін молайту; ылғал қағаз бетін сорғышпен бояй білуін бекіту (мұздың бейнесі-әртүрлі көлемдегі газет қиындыларын ылғалды ақ бетке қойып, үстінен сорғышпен бояп болған соң, алып тастау); суық түстер туралы түсініктерін кеңейту; ұқыпты бояуға машықтандыру.	1
Ақпан			
21	«Мұздағы пингвиндер»	Саусак ұшымен көлемдері әртүрлі пингвиндер отбасын бейнелеуді үйрету; бейнелеуде қарапайым сюжетті композиция құру іскерліктерін жетілдіру; тиянақты да ұқыпты жұмыс істеуге баулу.	1
22	«Қыс келбеті» (ұжымдық жұмыс)	Балаларға әртүрлі әдістер арқылы қыс келбетін бейнелеуге үйретуді жалғастыру; шығармашылық қабілеттерін дамыту; қысқы табиғат көрінісін мазмұнды етіп бере білуге баулу.	1
23	«Қалқанқұлақ»	Балаларға қалқанқұлақты умаждалған қағаз ізімен немесе дәкемен бейнелеуді үйретуді жалғастыру; бейнені басқа бөліктермен толықтыра білулерін жетілдіру.	1
24	«Әдемі гүлдер»	Умаждап жұмсартылған қағаз бөліктерін домалақтап, олардан гүлдің бейнесін жасауды үйрету; бейнені қосымша бөлшектермен толықтыруын жетілдіру; желіммен ұқыпты жұмыс жасауға дағдыландыру.	1
Наурыз			
25	«Анама	Балаларға алақан кескіндемесімен бейнелеуді үйретуді жалғастыру; алақан іздерінен гүл шоғын	

	арналған гүл шоғы»	құрастыруды үйрету; алақан гүлдің бетіне қылқаламның түбімен көздер, мұрын, күлімдеген ауызды салу арқылы оны бақытты баланың келбетіне айналдыра білуін жетілдіру; қиялдары мен түстерді сезіне білулерін дамыту; аналарына деген сүйіспеншілікке тәрбиелеу.	1
26	«Міне, осындай шеберлер»	Қазақтың ұлттық киімдеріндегі ою- өрнектерді шашырату әдісі арқылы әсемдеуге үйрету; ою-өрнектердің қатарын ырғақты орналастыра білулерін дамыту; ептілікке, ұқыптылыққа баулу.	1
27	«Құмырадағы гүлдер»	Дайын баспа мөрлердің немесе трафареттердің көмегімен құмырадағы гүлдерді бейнелеуге үйрету; түстерді қабылдауын, эстетикалық талғамдарын дамыту; табиғи әсемдікті, сұлулықты дұрыс жеткізе білуге баулу.	1
28	«Ғажайып жіптер»	Балаларға жіппен бейнелеуді үйрету; ортасынан бүктелген қағаздың бір бөлігіне түрлі-түсті бояуға малынып алынған жіптерді өз қалаулары бойынша орналастырып, бір ұшын сыртқа шығарып қою, қағаздың екінші бөлігін беттестіріп жауып, алақанмен басып отырып, жіптерді біртіндеп суыру. Пайда болған бейнені бір нәрсеге ұқсата білуде балалардың қиялдауын дамыту; суретті қосымша бөліктермен толықтыруға дағдыландыру.	1
Сәуір			
29	«Түнгі аспан»	Бейнелеудің түрлі тәсілдерін пайдалану арқылы түнгі аспан суретін салуды үйрету; композиция және қиялдау сезімдерін дамыту; табиғат құбылыстарына деген танымдық қызығушылыққа баулу.	1
30	«Шөл дала»	Балаларға шөл даланы бейнелеуде түрлі-түсті монотипия және сексеуілді бейнелеуде аэрография әдістерін қолдануды үйрету; бейнені тасбақалармен толықтыру; бейнелеуде карапайым сюжетті композиция құру іскерліктерін жетілдіру; тиянақты жұмыс істеуге баулу.	1
31	«Мұхит су асты әлемі»	Балалардың мұхит су асты әлемі (сегізаяқтар, балықтар, теңіз жұлдыздары т. б.) туралы алған білімдерін пысықтау; саусақ және алақан кескіндемесі, левкас әдістерін қолдана отырып су асты әлемін бейнелеуді үйрету; қиялдары мен шығармашылығын дамыту; бейнелеуге қажетті заттарды өз беттерінше таңдай отырып, сюжетті композиция құрастыра білуге дағдыландыру.	1
32	«Бота»	Балаларға дәстүрден тыс әдіспен ботаны бейнелеуде трафаретпен, губкамен жұмыс істеу іскерліктерін	

		бекіту; бейнелеуде қарапайым сюжетті композиция құру іскерліктерін жетілдіру; тиянақты да ұқыпты жұмыс істеуге баулу.	1
Мамыр			
33	«Бар әлемнің балалары достасады» (ұжымдық жұмыс)	Қағаздың ортасына жер шарын, айналасына алақандарды бастыру арқылы бар әлемнің достығын бейнелеуді үйрету; алақан іздерін бакытты балалар келбетіне айналдыра білуін дамыту; ұжымдық жұмысты бірлесіп, тату аяқтауға баулу.	1
34	«Көбелектер»	Түрлі-түсті монотипия әдісімен бейнелей білулерін бекіту; жәй қарындашпен суретті салып алу және қағаздағы бейнені қиып алып беттестіру, бір жақ бетіне бояуды ағызып жағып, екінші таза жағын беттестіріп жауып, үстінен сипалау; түстерді сезіне білуін дамыту; бейнені қажетті бөлшектермен толықтырып аяқтауға дағдыландыру.	1
35	«Жайдары жаз»	Жаз мезгілінің келбетін балауыз борлармен бейнелеуді үйрету; жазға лайық түстермен қағаз бетін толық жауып бояй білуін жетілдіру; бейнелеуде қарапайым сюжетті композиция құруға баулу.	1
36	«Жыл бойғы суреттер көрмесі»	Суреттерге анықтап қарауға үйретуді жалғастыру; өз ой-пікірлерімен бөлісе білулерін жетілдіру; жыл бойғы еңбектерін мадақтау арқылы өз-өздеріне деген мақтаныш сезімдерін, сенімділіктерін арттыру.	1
Барлығы:			36

Пайдаланылган әдебиеттер

Негізгі:

Рисование с детьми дошкольного возраста» Р.Г. Казакова «Москва, 2006 г.

Қосымша:

1. Н. Ветлугина «Художественное творчество в детском саду», Москва, 1974г.
2. Л. Выготский «Воображение и творчество в детском саду», Москва, 1991г.
3. Д. Гончарова «Рисуем ладошками», Москва, 2010г.
4. Д. Гончарова «Школа фантазеров», Москва, 2010г.
5. Р. Казакова «Рисование с детьми дошкольного возраста» (нетрадиционные техники, сценарий, занятий, планирование), Москва, 2006г
6. Т. Казакова «Развивайте у дошкольников творчество», Москва, 1972г.
7. В. Ломова «ТРИЗ для детского сада», Алматы, 1997г.
8. О. Недорезова «ИЗО в детском саду», Ярославль, 2006г.
9. М. Нүсіпбекова «Бейнелеу өнері мен қол еңбегі», Алматы, 2010ж.
10. Н. Сакулина «Методика обучения изобразительной деятельности и конструированию», Москва, 1979г.
11. Л. Субботина «Развитие воображение детей», Ярославль, 1996г.